

JAUTĀJUMI KOMISĀRA AMATA KANDIDĀTAM**Kristofam HANZENAM****Lauksaimniecība un pārtika****1. Vispārējā kompetence, gatavība strādāt Eiropas Savienības labā un personiskā neatkarība**

Kādi jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāru un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs jūsu pienesums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā jūs veicināsiet un īstenošiet dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst jūsu portfeli? Kā jūs integrēsiet jauniešus savas atbildības jomās?

Kādas garantijas varat dot Parlamentam, ka darbosities neatkarīgi; kā nodrošināsiet, ka neviens no darbībām, ko esat veicis, veicat vai veiksi, nemitīs ne mazāko ēnu pār jūsu darbību Komisijā?

Vairāk nekā piecus gadus esmu bijis Eiropas Parlamenta deputāts, pildot dažādus pienākumus un darbojoties dažādās komitejās. 2022. gadā tiku ievēlēts par Eiropas Parlamenta kvestoru. Pildot šīs funkcijas, centos stiprināt iestādi, uzlabojot apstākļus tam, lai Parlamenta locekļi pilnvērtīgi īstenotu savas pilnvaras. Mana pieredze ziņotāja amatā ir palīdzējusi veidot attiecības starp politikajām grupām. Par to liecina ļoti liels balsu vairākums plenārsēdē par tādiem tiesību aktiem kā Ārvalstu subsīdiju regula, ES un Apvienotās Karalistes Tirdzniecības un sadarbības nolīgums vai Dzeramā ūdens direktīva. Ja Parlaments apstiprinās manu kandidatūru un tādējādi ļaus man turpināt kalpot Eiropas projektam komisāra amatā, šai tiešajai pieredzei iekļaujošas uzklaušanās un kompromisu jomā būs nenovērtējama vērtība.

Esmu uzaudzis mazā ģimenes saimniecībā uz Luksemburgas un Beļģijas robežas un palīdzējis dažādos darbos, tāpēc jau agrā vecumā izjutu Savienības pozitīvo ietekmi. Gūtā pieredze, ko papildina zinātniskais grāds vides zinātnēs un riska pārvaldībā, manī ir veidojusi patiesu cieņu pret mūsu vidi, stingru pārliecību par nepieciešamību nodrošināt ilgtspējīgus iztikas līdzekļus tiem, kuri apsaimnieko zemi un rūpējas par mūsu pārtiku, un skaidru izpratni par ES lauksaimniecības un vides politikas būtisko nozīmi. Tāpēc esmu īpaši gandarīts, ka jaunievēlētajā priekšsēdētāja man ir uzticējusi lauksaimniecības un pārtikas portfeli. Mana profesionālā karjera un sabiedriskais darbs koncentrējās uz jautājumiem, kas saistīti ar dabu un lauksaimniecību, pavisam nesen esmu bijis Vides, klimata un bioloģiskās daudzveidības komitejas priekšsēdētājs un Lauksaimniecības, vīnkopības un lauku attīstības komitejas loceklis Luksemburgas Deputātu palātā. Šīs pieredzes rezultātā esmu sapratis, ka jauniešus neuzrunā iespēja darboties lauksaimniecībā.

Atzinīgi vērtēju to, ka jaunievēlētajā priekšsēdētāja par manu prioritāti ir noteikusi lauksaimniecības un pārtikas nozares konkurētspējas, noturības un ilgtspējas stiprināšanu. Lai lauksaimniecība spētu risināt nākotnes problēmas, nākamajām paaudzēm ir jāuzņemas rūpes par zemi, un ir svarīgi, lai tas sniegtu viņiem piepildījumu un cieņu. Pilnībā piekritu viņas viedoklim, ka tas ir jā dara, aktīvi uzklaujot lauku kopienu iedzīvotājus, kas veido vairāk nekā 30 % no ES iedzīvotāju kopskaita. Es nodrošināšu, ka turpmākajā darbā tiks ņemts vērā ziņojums, kas izstrādāts stratēģiskajā dialogā par lauksaimniecības nākotni un kas ir viens no četriem ziņojumiem, kuri izraudzīti par pamatu kolēģijas darbam. Aņņemos sadarboties ar ieinteresētajām personām un dalībvalstīm nolūkā panākt, ka attiecīgo KLP instrumentu potenciāls tiek pilnībā izmantots tam, lai palielinātu sieviešu dalību lauksaimniecībā un uzlabotu viņu stāvokli lauku apvidos, kā arī pilnvērtīgi papildina valsts intervences pasākumus. Tās būs mana darba pamatnostādnes, lai nodrošinātu, ka turpmāk KLP atbilst paredzētajam mērķim. Piemēram, sievietēm lauksaimniecēm varētu atvieglot piekļuvi aizdevumiem vai papildu ieguldījumiem viņu lauku saimniecībās. Turklāt nodrošināšu, ka manā birojā tiek ievērots dzimumu līdzsvars.

Paaudzū maiņa un atbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem man ir ļoti tuvi jautājumi. Pieejā lauksaimniecības politikai mans vadmotīvs būs nodrošināt, ka lauksaimniecība kļūst par dzīvotspējīgu un pievilcīgu nodarbošanos.

Nodrošināt lauksaimniecības nākotni Eiropā nozīmē nodrošināt ilgtspēju visos aspektos, no augsnes veselības līdz ūdensresursu noturībai un gatavībai klimata riskiem, no plaukstošu lauku apvidu un ieguldījumu un inovāciju veicināšanas, arī kapitāla pieklūstamības aspektā, līdz lauksaimnieka profesijas finansiālā izdevīguma nodrošināšanai un lauksaimnieku pozīciju stiprināšanai pārtikas vērtības ķēdē. Es ne tikai nākšu klajā ar paaudžu maiņas stratēģiju, bet pašreizējās KLP īstenošanā jauniešu vajadzībām un bažām arī pievērsīšu lielu uzmanību, izmantojot ikgadējos jaunatnes politikas dialogus, un pirmais dialogs tiks organizēts jau jaunās kolēģijas pilnvaru pirmajās 100 dienās.

Visas savas profesionālās karjeras laikā un civildienestā esmu ievērojis neatkarības un pārskatatbildības noteikumus. Turpināšu pilnībā ievērot Līgumu burtu un garu, arī attiecībā uz pienākumu rīkoties Eiropas interesēs, nepieņemot nekādus norādījumus, un jo īpaši attiecībā uz pienākumu nodrošināt pilnīgu neatkarību, pārredzamību, objektivitāti un pieejamību Komisijai. Es pilnībā ievērošu Eiropas Komisijas locekļu rīcības kodeksu. Apņemos nekavējoties informēt priekšsēdētāju par jebkuru situāciju, kas varētu radīt interešu konfliktu manu oficiālo pienākumu pildīšanā, un, ja būs vajadzīgas jebkādas izmaiņas, es atjaunināšu savu interešu deklarāciju, kas būs pieejama sabiedrībai.

2. Pienākumu izpilde un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un jums pakļauto dienestu darbu? Kā jūs izprotat to, ka jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Pilnībā apņemos informēt Parlamentu par savām un Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta darbībām. Mana pieredze Eiropas Parlamenta un Luksemburgas Deputātu palātas deputāta amatā nozīmē, ka pārskatatbildība Parlamenta priekšā, politiskā kontrole un izpildvaras demokrātiskā pārraudzība man ir kļuvusi pašsaprotama. Uzņemos pilnu politisko atbildību par savām darbībām lauksaimniecības un pārtikas jomā Eiropas Parlamenta un tā pārstāvēto Eiropas pilsoņu priekšā. Ja mani apstiprinās šajā amatā, kolēģijas locekļa loma pagēr sadarbīties ar pārējiem komisāriem koleģialitātes un lojalitātes garā, saskaņā ar priekšsēdētājas noteiktajām darba metodēm. Lauksaimniecība un pārtika ir cieši saistītas ar citām politikas jomām, tāpēc šī sadarbība ir vēl svarīgāka. Esmu bijis Eiropas Parlamenta deputāts vairāk nekā piecu gadu garumā, tāpēc pilnībā izprotu Parlamenta likumīgās gaidas attiecībā uz komisāru darbu. Dialogs un regulāra, atklāta viedokļu apmaiņa ar komitejām un plenārsēdēs ir mūsu demokrātiskās iesaistes pamats. Vienmēr jutīšos pagodināts atgriezties Parlamentā, lai atbildētu uz deputātu jautājumiem un uzturētu augstu savstarpējās uzticēšanās, atklātības un pārredzamības līmeni mūsu sadarbībā. Jaunievēlētā priekšsēdētāja savās politiskajās pamatnostādnēs ir uzsvērusi apņēmību stiprināt dialogu ar Parlamentu. Pilnībā tam piekrītu un atzīstu, ka ES politiskā procesa efektivitātes un leģitimitātes garantēšanai svarīga ir sadarbība ar Parlamentu un ievēlētajiem deputātiem. Šā iemesla dēļ apņemos regulāri apmeklēt Parlamenta plenārsēdes un cieši sadarbīties ar lauksaimniecības un pārtikas jautājumu komitejām, to locekļiem, koordinatoriem un priekšsēdētājiem. Būdamas Parlamenta deputāts, neizlaudu gandrīz nevienu plenārsēdi; ja mani apstiprinās par kolēģijas locekli, arī turpmāk ievērošu šo ļoti augsto standartu. Es nodrošināšu, ka tāda pati atklātība, pārredzamība un sadarbība valda mana kabineta un manā pakļautībā esošo Komisijas dienestu darbā.

Panāksu, ka Parlamenta nostājas un pieprasījumi izstrādāt likumdošanas iniciatīvas tiek faktiski ņemti vērā. Uzņemos atbildību par to, ka manā pārziņā esošajās jomās tiks ievēroti noteikumi, kas paredzēti 2010. gada pamat nolīgumā un 2016. gada Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Ņemšu vērā Parlamenta viedokli un darīšu visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka uz Parlamenta rezolūcijām tiek laikus sniegta rakstiska atbilde. Ņemu vērā, ka jaunievēlētā priekšsēdētāja savās politiskajās pamatnostādnēs pauda apņemšanos padziļināt sadarbību attiecībā uz LESD 225. pantu, aicinot Komisijas locekļus piedalīties strukturētos dialogos ar Parlamenta komitejām par šīm rezolūcijām. Es labprāt to darīšu un būšu bieži redzams Briselē un Strasbūrā.

Visbeidzot, man bija gods piedalīties vairākās likumdošanas procedūrās, sākot no Parlamenta iekšējās nostājas izstrādes un apspriešanas līdz pilnvaru īstenošanai iestāžu sarunās. Šī pieredze manī radījusi dziļu pārliecību, ka ir nepieciešama vienlīdzīga attieksme pret Parlamentu un Padomi un ka starp Parlamentu un Komisiju ir vajadzīga

īpaša partnerība. Tādējādi es apņemos pilnībā īstenot iepriekš minēto nolīgumu noteikumus, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi ikreiz, kad Parlamentam un Padomei ir līdzvērtīga kompetence. Uzskatu, ka tas ir priekšnoteikums, lai visas trīs iestādes varētu sekmīgi risināt sarunas un panākt politiskas vienošanās, kuras atbilst Eiropas pilsoņu gaidām nākamajos piecos gados.

Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas uzdotie jautājumi

3. Pavasarī notikušie lauksaimnieku protesti skaidri apliecināja ievērojamās grūtības, ar ko viņi saskaras. Viņi īpaši uzsvēra vajadzību pēc taisnīgiem ienākumiem, zemas rentabilitātes problēmu lauksaimniecībā zemo ražotāju cenu un augsto ražošanas resursu izmaksu dēļ, negodīgu konkurenci, ko izraisa imports no trešām valstīm, un savstarpīguma trūkumu, kā arī regulatīvo slogu un stimulu trūkumu, lai nodrošinātu atbilstību augstiem vides standartiem lauksaimniecībā. Lauksaimnieki bieži vien ir vājākais posms pārtikas piegādes ķēdē un viņu ienākumi strukturāli ir zemāki par vidējiem ienākumiem citās nozarēs. Ņemot to vērā, vai jūs varētu izklāstīt savas idejas attiecībā uz "Redzējumu par lauksaimniecību un pārtiku", kas izklāstīts jūsu kā komisāra amata kandidāta pilnvarojuma vēstulē, lai nodrošinātu taisnīgus ienākumus lauksaimniekiem, stiprinātu viņu pozīciju pārtikas piegādes ķēdē, palielinātu cenu veidošanās pārredzamību un piesaistītu nozarei gados jaunus lauksaimniekus? Kā jūs īstermiņā un ilgtermiņā plānojat vēl vairāk atvieglot administratīvo slogu un racionalizēt ziņošanas pienākumus, ko lauksaimniekiem uzliek dažādas rīcībpolitikas?

Lauksaimnieki un tie, kuri apsver lauksaimnieciskās darbības uzsākšanu, ir pelnījuši skaidru redzējumu par lauksaimniecību un pārtikas sistēmām, kas nodrošina lielāku paredzamību un atbilst nākamo paaudžu vajadzībām. Šajā pavērsiena punktā mums jājautā: ar kādiem nosacījumiem rūpes par zemi varētu uzticēt nākamajām lauksaimnieku paaudzēm tā, lai tās savā darbā varētu gūt papildījumu un atzinību un pārtikt no lauksaimniecības šodien, rīt un 2040. gadā?

Daudzi lauksaimnieki ir pārdzīvojuši grūtus laikus, un šogad viņu balsis tika sadzirdētas. Zemi un neregulāri ienākumi, nelīdzsvarotas tirdzniecības attiecības vērtības ķēdē, pieaugoša birokrātija, klimata pārmaiņu sekas un pieaugoša ģeopolitiskā nestabilitāte ir problēmas, kas bieži vien padara lauksaimniecisko darbību nerentablu un neapmierinošu. Tāpēc nav pārsteidzoši, ka lauksaimnieka profesija nešķiet īpaši pievilcīga jauniešiem.

Tomēr es vēlos vērst uzmanību uz lauksaimnieku ievērojamo noturību, ko viņi ir apliecinājuši pēdējo gadu laikā. Nenogurdināmi viņi nodrošina pietiekamu, drošu un kvalitatīvu pārtiku Eiropai un trešām valstīm, vienlaikus gādājot par zemi, aizsargājot ainavas, saglabājot kultūras mantojumu un uzturot lauku apvidus dzīvus. Ja mani apstiprinās par komisāru, es savu pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās sagatavošu redzējumu par lauksaimniecību un pārtiku, strādājot priekšsēdētājas vadībā un sadarbojoties ar citiem kolēģijas locekļiem. Tas būs ceļvedis turpmākām iniciatīvām, kuras aptvers plašu stratēģisku jautājumu kopumu lauksaimniecības un pārtikas jomā.

Šajā redzējumā tiks aplūkota visa agropārtikas vērtības ķēde un ierosināti veidi, kā nodrošināt nozares ilgtermiņa konkurētspēju, ilgtspēju, rentabilitāti un pievilcību, saglabājot lauksaimniecības daudzveidību visā Eiropā. Tas cita starpā pievērsīsies lauksaimnieku sociālekonomiskajai situācijai un jo īpaši viņu ienākumiem. Papildu problēmjautājumi ir šādi: taisnīgākas vērtības ķēdes, lauku saimniecību noturība, stimuli ilgtspējīgai lauksaimniecības praksei, pārtikas zudumi un izšķērdēšana, administratīvais slogs, kas izriet no valstu un Eiropas tiesību aktiem un ziņošanas pienākumiem, kā arī zināšanu, inovācijas un ieguldījumu veicināšana.

Redzējumā tiks izklāstīts, kā mēs sadarbībā ar ieinteresētajām personām, dalībvalstīm un Eiropas Parlamentu virzīsimies uz priekšu šajās svarīgajās jomās. Tā pamatā ir stratēģiskais dialogs par ES lauksaimniecības nākotni un visas attiecīgās perspektīvas, to skaitā arī Eiropas Parlamenta un Padomes perspektīvas.

Mana redzējuma vadmotīvs būs tādu apstākļu radīšana, kas veicinātu paaudžu maiņu, nodrošinot, ka lauksaimniecība vēl daudzus gadus desmitus ir dzīvotspējīga un pievilcīga nodarbošanās. Jaunākie dati liecina, ka tikai 12 % no visām lauku saimniecībām ES pārvalda lauksaimnieki, kas jaunāki par 40 gadiem. Lai saglabātu lauksaimniecības nākotni nākamajām paaudzēm, ir vajadzīga drosmīga rīcība. Mums jānodrošina, ka nākamā paaudze var arī turpmāk rast papildījumu lauksaimnieciskā darbībā, ražojot augstas kvalitātes pārtiku ar tādām ražošanas sistēmām, kurās lauksaimniecība iet kopsolī ar dabas aizsardzību. Gados jaunam lauksaimniekam ir vajadzīgi taisnīgi ienākumi, auglīga augsne, piekļuve zemei un kapitālam, vajadzīgās prasmes, tehnoloģijas un inovatīvi selekcijas materiāli, noturīgas kultūraugu un lopkopības sistēmas, kas atbilst arī patērētāju prasībām, un ilgtspējīga ražošana pievilcīgos lauku apvidos.

Tāpēc, lai izstrādātu paaudžu maiņas stratēģiju, es cieši sadarbošos ar gados jaunajiem lauksaimniekiem un Eiropas jaunatni, piemēram, sarīkojot politikas dialogu ar jaunatni jaunā pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās. Šīs

stratēģijas mērķis būs sniegt gados jaunaļiem lauksaimniekiem iespēju pilnībā veltīt savu uzņēmējdarbības garu un inovācijas potenciālu nozares nākotnei. Tā ietvers konkrētus un inovatīvus pasākumus, kuru mērķis ir efektīvāk novērst galvenos šķēršļus paaudžu maiņai, kā arī uzlabot piekļuvi zemei, kredītiem un zināšanām. Viens no tiem būs Eiropas zemes observatorijas izveide, kura palīdzēs veicināt pārredzamību zemes tirgū, piemēram, izmantojot mehānismu, kas pārbaudītu zemes gabalos un lauku saimniecībās veikto ieguldījumu izcelsmi.

Lai lauksaimnieki no šīs profesijas neaizietu un tajā ienāktu gados jauni lauksaimnieki un jaunpienācēji, ļoti svarīgi ir lauku saimniecībās nodrošināt taisnīgus un pietiekamus ienākumus. Tomēr pašlaik lauksaimnieku ienākumi vidēji ir daudz zemāki nekā vidējās algas ES. Daudziem lauksaimniekiem trūkst nepieciešamo līdzekļu, lai ieguldītu pārejas procesā. Šī nelabvēlīgā situācija ir jānovērš. Lauksaimniekiem ir jāsaņem labāki ienākumi no tirgus, ļaujot viņiem arī veikt ieguldījumus, kas vajadzīgi, lai pielāgotos nākotnes prasībām un padarītu saimniecības noturīgākas.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, šo mērķu sasniegšanai es aizstāvēšu visaptverošu pasākumu kopumu. Mums jāizmanto visi ienākumu avoti: ienākumi no tirgus, ienākumu atbalsts no publiskiem avotiem un jauni alternatīvi ienākumu avoti, piemēram, oglekļa saistīga lauksaimniecība. Visbeidzot, mūsu rīcībpolitikai ir jābūt atvērtai, lai tirgus atalgotu lauksaimniekus labāk un vienlaikus aizsargātu augsni un vidi, tādējādi nodrošinot, ka lauksaimniecības pamati tiek saglabāti nākamajām paaudzēm. Protams, KLP atbalsts joprojām ir būtisks, lai atbalstītu lauksaimniekus, atalgotu viņus par ekosistēmu pakalpojumiem un kompensētu par darbu apgabalos, kuros ir dabas ierobežojumi, kā arī lai atbalstītu ieguldījumus klimata pārmaiņu mazināšanā, pielāgošanās pasākumos un vidisko prasību izpildē. Mums jāvienkāršo un jākoncentrē kopējā lauksaimniecības politika un jāatrod pareizais līdzsvars starp stimuliem, ieguldījumiem un regulējumu. Es nodrošināšu, ka tā sniedz sociālekonomisko atbalstu tiem lauksaimniekiem, kuriem tas visvairāk vajadzīgs, jo īpaši mazajiem lauksaimniekiem, stimulē ekosistēmu pakalpojumus un atbalsta lauku apvidus.

Lai lauksaimnieki gūtu pienācīgus ienākumus no tirgus, viņiem jāspēj vienoties par taisnīgām cenām. Tomēr pašlaik daudzi lauksaimnieki nespēj to izdarīt, jo viņiem ir vajāka ietekme sarunās un trūkst tirgus pārredzamības. Esmu apņēmies dot lauksaimniekiem lielākas iespējas aizstāvēt savas intereses, lai viņi vairs nebūtu sistemātiski spiesti pārdot zem ražošanas izmaksām.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es izklāstīšu, kā to izdarīt saistībā ar redzējumu par lauksaimniecību un pārtiku. Pirmkārt, ir jāpalīdz lauksaimniekiem labāk izmantot esošos instrumentus, jo īpaši iespēju pievienoties ražotāju organizācijām un to apvienībām. Otrkārt, es ieteikšu Komisijai steidzami ierosināt mērķorientētus grozījumus Tirgu kopīgas organizācijas regulā, lai stiprinātu ražotāju nostāju sarunās un līgumu slēgšanā par lauksaimniecības produktu piegādi, veicinātu sadarbību un uzlabotu cenu pārnesi. Tāpat, lai vēl vairāk aizsargātu lauksaimniekus pret negodīgu tirdzniecības praksi, es ieteikšu Komisijai ierosināt jaunus noteikumus par Negodīgas tirdzniecības prakses direktīvas pārrobežu izpildes panākšanu. Pamatojoties uz Negodīgas tirdzniecības prakses direktīvas pašlaik notiekošās izvērtēšanas rezultātiem, es ciešā saziņā ar visām ieinteresētajām personām apsvēršu pašreizējo noteikumu pārskatīšanu. Turklāt es plānoju stiprināt uzticēšanos vērtības ķēdes dalībnieku vidū, uzlabojot pārredzamību cenu veidošanā un pārnesē, vienlaikus izmantojot arī jaunās Agropārtikas ķēdes observatorijas atziņas.

Visbeidzot, par prioritāti izvirzīšu vienkāršošanu un efektīvu īstenošanu. Konkurētspējīgākai lauksaimniecībai ir vajadzīgas vienkāršākas rīcībpolitikas un piekļuve piemērotiem instrumentiem. Tajā pašā laikā ir vajadzīga jēgpilna ziņošana un kontroles, lai pienācīgi sekotu līdzi mūsu rīcībpolitisko mērķu, tostarp vidisko mērķu, sasniegšanai. Tāpēc savā nākotnes redzējumā es tiecos panākt līdzsvarotību: ļaut lauksaimniekiem strādāt savā zemē bez pārmērīgas birokrātijas, turklāt nodrošināt vajadzīgo pārliecības līmeni par to, ka ES līdzekļi tiek izlietoti pareizajiem mērķiem un rezultātiem. Šajā nolūkā mums jāizmanto digitālo tehnoloģiju un rīku sniegtās priekšrocības, turklāt jāsamazina slogs mazākiem atbalsta saņēmējiem, izmantojot vienkāršas shēmas, un jānovērš digitālā plaisa starp gados jaunākiem un gados vecākiem lauksaimniekiem.

Komisija pašlaik rūpīgi analizē administratīvo slogu lauksaimniekiem un valstu iestādēm; šajā jomā joprojām ir iespējami uzlabojumi, un es apņemos turpināt darbu pie tās, pamatojoties uz notiekošās analīzes rezultātiem. Es plānoju cieši sadarboties ar kolēģiem kolēģijā, kā arī ar ieinteresētajām personām, dalībvalstīm un Eiropas Parlamentu, lai vēl vairāk samazinātu administratīvo slogu lauksaimniekiem visos Eiropas tiesību aktos, kas ietekmē lauksaimniecības nozari. Turklāt sloga samazināšana lauksaimniekiem un KLP racionalizēšana būs KLP priekšlikumu prioritāte pēc 2027. gada.

4. Kāds ir jūsu viedoklis par paplašināšanās ietekmi uz turpmāko KLP, jo īpaši tiešo maksājumu nākotni? Kā jūs plānojat novērst vai mazināt paplašināšanās procesa iespējamo negatīvo ietekmi uz ES lauksaimniecības tirgiem un ražotājiem? Vai pašlaik uzskatāt, ka Ukrainas produktu ienākšana tirgū ir jāturpina regulēt, lai nepieļautu ES lauksaimniecības tirgu destabilizāciju? Vai uzskatāt, ka kopš pagājušā gada jūnija spēkā esošie aizsardzības pasākumi ir pietiekami? Kāds plašākā nozīmē ir jūsu viedoklis attiecībā uz pašreizējām atkārtotajām sarunām par brīvās tirdzniecības nolīgumu ar Ukrainu?

ES paplašināšanās politika vairāk nekā jebkad agrāk ir ģeostratēģisks ieguldījums Eiropas ilgtermiņa mierā, stabilitātē, ietekmē, konkurētspējā un drošībā, tostarp mūsu agropārtikas nozares drošībā. Mums ir gan jāatbalsta kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis to attiecīgajos ES virzienos, gan jāsaņem jaunu dalībvalstu uzņemšanai Savienībā.

Paplašināšanās, ietverot kandidātvalstis, varētu stiprināt ES kā ģeostratēģisku dalībnieci lauksaimniecības nozarē, palielināt mūsu lomu globālā pārtikas nodrošinājuma atbalstīšanā un ievērojami palielināt ES stratēģisko autonomiju pārtikas, barības, biomasas un augsnes jomā laikā, kad palielinās riski klimata pārmaiņu dēļ. Tas, protams, radīs arī problēmas. Taču tā nav pirmā ES paplašināšanās, un nav pirmā reize, kad mums jāpārdomā KLP nākotne paplašinātā Savienībā. Iepriekš tas tika panākts, pielāgojot ES politiku pirms pievienošanās, jo īpaši ar stingru pievienošanās procesu, nodrošinot, ka paplašināšanās procesā iesaistītās valstis ir pilnībā sagatavotas pirms pievienošanās, un sniedzot mērķtiecīgu palīdzību. Šī pieeja ir palīdzējusi novērst plaisas starp vecajām un jaunajām dalībvalstīm. Oficiāla pievienošanās neradīja graužošu satricinājumu jaunajām un esošajām dalībvalstīm, bet gan bija nākamais posms jauno dalībvalstu netraucētai integrācijai ES politikā un budžetā. Vajadzības gadījumā to papildināja pārejas periodi pēc pievienošanās, piemēram, pakāpeniska līdzekļu ieviešana un pakāpeniska piekļuve ES darba tirgum, kā arī pakāpeniska integrācija iekšējā tirgū.

Es cieši sadarbošos ar paplašināšanās komisāru, dalībvalstīm, paplašināšanās procesā iesaistītajām valstīm un ieinteresētajām personām, lai apspriestu lauksaimniecības nākotni plašākā Savienībā. Paplašināšanās potenciālā ietekme uz lauksaimniecību pašreizējās dalībvalstīs ir jānovērtē, ņemot vērā vairākas neskaidrības:

- paplašināšanās procesā iesaistīto valstu lauksaimniecības struktūras un ražošanas jauda līdz to pievienošanās brīdim;
- turpmākais atbalsts, ko paplašināšanās procesā iesaistītās valstis varētu saņemt, lai atbalstītu to lauksaimniecības nozares pielāgošanu (piemēram, pirmspievienošanās palīdzības programmas);
- lauksaimniecības nozaru, kas nekādā gadījumā nav statistiskas, un patērīga modeļu pastāvīga attīstība ES, paplašināšanās procesā iesaistītajās valstīs un pasaulē.

Jāatceras, ka pievienošanās ir un arī turpmāk būs uz nopelniem balstīts process, kas pilnībā atkarīgs no katra partnera sasniegtā objektīvā progresā, sākot ar ES pievienošanās pamatkritērijiem, jo īpaši demokrātijas, tiesiskuma, ekonomikas un valsts pārvaldes reformām.

Tāpēc ar paplašināšanos vai bez tās mums ir jāpadara mūsu kopējā lauksaimniecības politika vienkāršāka un mērķorientētāka un jārod pareizais līdzsvars starp stimuliem, ieguldījumiem un regulējumu. Papildus plašākas Savienības īpašajām vajadzībām neizbēgami ir vajadzīga modernizēta un vienkāršota kopējā lauksaimniecības politika. Tādējādi paplašināšanās ir iespēja (lai arī ne iemesls) nodrošināt, ka mūsu izdevumi ir labāk saskaņoti ar mūsu šodienas un rītdienas rīcībpolitikas mērķiem.

Esmu pārliecināts, ka, tāpat kā agrāk, mēs spēsim pielāgot un sagatavot KLP plašākas Savienības apstākļiem, nodrošinot, ka tā joprojām ir efektīva un sniedz labumu gan pašreizējiem, gan nākamajiem lauksaimniekiem visos paplašinātās ES reģionos.

Attiecībā uz tirdzniecības attiecībām ar Ukrainu vispirms vēlos atgādināt, ka es atbalstu Ukrainu un priekšsēdētājas fon der Leienas pilnu apņemšanos turpināt nelokāmo atbalstu Ukrainai, ņemot vērā Krievijas nelikumīgo agresijas karu pret Ukrainu. Lai atbalstītu Ukrainas ekonomiku, tika veikti tūlītēji pasākumi ES autonomo tirdzniecības pasākumu (ATP) veidā, ar kuriem Ukrainai tika piešķirta pilnīga tirdzniecības liberalizācija no 2022. gada jūnija. Paredzot iespējamo spiedienu kaimiņvalstu tirgos, pašreizējā ATP regulā ir iekļauti mehānismi, kuru mērķis ir risināt ES ražotāju nopietnās bažas, un tie izpaužas kā stingrāki aizsardzības noteikumi. Tas ir palīdzējis visjutīgākajiem tirgiem stabilizēties un ir devis pozitīvus signālus attiecībā uz ilgtermiņa perspektīvu.

Es atzīstu, ka turpmāk ir vajadzīga stabilāka un labāk strukturēta vienošanās ar Ukrainu par mūsu savstarpējo tirdzniecību ar agropārtikas produktiem. Komisija jau ir apņēmusies sākt sarunas ar Ukrainu par pastāvīgu un abpusēju turpmāku tirdzniecības liberalizāciju, kā paredzēts ES un Ukrainas asociācijas nolīgumā. Padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas (*DCFTA*) pārskatīšana arī veicinās Ukrainas pakāpenisku integrāciju vienotajā tirgū, sniedzot labumu gan ES, gan Ukrainas iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Tajā tiks ņemta vērā pieredze, kas gūta no pašreizējās liberalizācijas, un turpmākajos gados tiks nodrošināta ekonomiskā noteiktība un stabilitāte ES un Ukrainas tirdzniecības attiecībās. Mērķis ir gan nodrošināt Ukrainas uzņēmējiem pastāvīgas iespējas eksportēt agropārtikas produktus uz ES, gan ņemt vērā ES ieinteresēto personu bažas, jo īpaši konkrētās nozarēs, kurās importa pieaugums no Ukrainas var negatīvi ietekmēt situāciju tirgos. Tāpat ES uzņēmējiem būs labāka piekļuve Ukrainas tirgum. Es pievērsīšu uzmanību ES lauksaimnieku interesēm un nodrošināšu, ka šajā procesā attieksme pret jutīgām nozarēm ir taisnīga. Turklāt attiecībā uz šo pastāvīgo un savstarpējo tirgus atvēršanu Komisijas nodoms ir sasaistīt Ukrainas lauksaimniecības produktu labāku piekļuvi Eiropas tirgum ar Ukrainas pakāpenisku atbilstību attiecīgajiem ES ražošanas standartiem.

5. Lauksaimniecība vairāk nekā gandrīz jebkura cita nozare ir atkarīga no ārējiem faktoriem, piemēram, klimatiskiem apstākļiem, nestabiliem tirgiem vai ģeopolitiskiem apstākļiem, kurus tā ietekmē maz vai neietekmē vispār. Tāpēc noturīgai lauksaimniecības nozarei un stabilai krīžu pārvarēšanai ir būtiska nozīme turpmākajā lauksaimniecības politikā. Kā jūs kā komisāra amata kandidāts plānojat uzlabot lauksaimniecības nozares noturību un krīzes un riska pārvaldību šajā nozarē, tostarp lauksaimniecības krīzes rezervi, ņemot vērā iepriekš minētās ārējās problēmas? Kā konkrēti jūs plānojat risināt ar ūdeni saistītas, piemēram, ūdens pieejamības, problēmas, kas lauksaimnieciskajā ražošanā kļūst arvien būtiskākas?

Eiropa arvien vairāk saskaras ar riskiem un neaizsargātību klimata pārmaiņu un ekstrēmu laikapstākļu notikumu, biodaudzveidības zuduma un piesārņojuma, kā arī lauksaimniecības, mežsaimniecības un citas daļēji dabiskas un dabiskas zemes samazināšanās dēļ. Kā uzsvērts šā gada marta Eiropas klimata riska novērtējumā, kultūraugu audzēšana Dienvidēiropā jau tagad ir pakļauta augstam riskam. Turklāt ģeopolitiskās un saistītās ekonomiskās norises rada arvien lielāku spiedienu uz lauksaimniecību un pārtikas sistēmām. Nav šaubu, ka tie ir milzīgi izaicinājumi ES agropārtikas nozarei jau tā augstās vietējās un globālās konkurences apstākļos. Tajā pašā laikā ES agropārtikas nozarei ir daudz priekšrocību, jo īpaši Eiropas lauksaimnieki un reģionu daudzveidība.

ES lauksaimniecības un pārtikas nozare jau ir iesaistījusies pārejas procesā: tā kļūst noturīgāka un ilgtspējīgāka, lai mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām, samazinātu to ietekmi uz vidi, vienlaikus turpinot veicināt pārtikas nodrošinājumu ES un pasaulē. Tas ir panākts, pateicoties inovatīviem un kvalificētiem lauksaimniekiem un uzņēmējiem šajā nozarē. Mums tas būtu jāatzīst.

Ja mani apstiprinās par komisāru, es gādāšu par to, lai tiktu pastiprināti centieni atbalstīt lauksaimniekus un uzņēmumus šajā pārejā un tiktu radīta labvēlīga vide, kurā katrs lauksaimnieks un uzņēmējs ES piemeklētu tādu uzņēmējdarbības modeli, kas vislabāk atbilst viņu ģeogrāfiskajiem un klimatiskajiem apstākļiem. Kā norādīts stratēģiskajā dialogā, agropārtikas nozares pārveidojošās noturības stiprināšanai ir jāapvieno gan īstermiņa, gan ilgtermiņa risinājumi.

Es aizstāvēšu ES ienākumu politiku Eiropas lauksaimniekiem.

Lai sagatavotos nākotnei, mums ir labāk jāpievēršas gatavībai klimata riskiem un krīžu pārvarēšanai, nodrošinot, ka īpaši tiek ņemtas vērā lauku apvidu vajadzības. Efektīvā un lietderīgā rīcībpolitikas pieejā riska pārvaldībai lauksaimniecībā ir jāņem vērā mijiedarbība un kompromisi starp dažādiem riskiem, lauku saimniecību stratēģijām, tirgus un piegādes ķēdes risinājumiem un valdības rīcībpolitikām. Lai gan krīzes pārvarēšanas instrumenti ir vajadzīgi, lai īstermiņā risinātu katastrofālus notikumus, tiem nevajadzētu ierobežot transformatīvas pārmaiņas un to, ka lauksaimnieki izmanto ilgāka termiņa risinājumus. Ir svarīgi, lai riska un krīzes pārvarēšanas politika veicinātu pāreju uz noturīgu un ilgtspējīgu lauksaimniecības nozari.

Tā kā izmaksas, kas saistītas ar ārkārtējiem notikumiem, padara lauksaimniecības apdrošināšanu arvien riskantāku uzņēmējiem, ir vajadzīga jaunas pieejas. Citiem vārdiem sakot, esošās apdrošināšanas shēmas kļūst finansiāli mazāk dzīvotspējīgas gan apdrošināšanas operatoriem, gan apdrošinātajiem. Šīs negatīvās spirāles novēršanai ir labāk jāsadala riski un jāsamazina apdrošināšanas riski, lai piesaistītu vairāk privāto līdzekļu un radītu labvēlīgu vidi, piemēram, palielinot tirgus pārredzamību. Es apņemos strādāt pie tā, lai visās ES dalībvalstīs uzlabotu lauksaimniecības riska pārvaldības instrumentu piedāvājumu.

Es arī pārskatīšu esošo KLP instrumentu kopumu un novērtēšu, kā uzlabot šos dažādos instrumentus, lai lietderīgāk izmantotu Eiropas lauksaimniecības sistēmas noturību un mazinātu risku tirgus dalībniekiem. Manuprāt, KLP būtu

arvien vairāk jākoncentrējas uz stimuliem un instrumentiem, kas veicina lauku saimniecību ilgtermiņa pielāgošanos un noturību un vienlaikus padara apdrošināšanu gan mazāk riskantu, gan lētāku.

Papildus riska pārvaldības instrumentiem būtiski ir arī krīzgatavības un reaģēšanas instrumenti, jo pat visefektīvākie riska novēršanas un pārvaldības pasākumi nevar novērst tādu krīžu un satricinājumu rašanos, kurus lauksaimnieki nespēj pārvarēt vieni paši, neatkarīgi no tā, vai tie ir klimatiski, vidiski, (ģeo)ekonomiski vai (ģeo)politiski notikumi. Tas ir skaidri norādīts ieteikumos, kas sniegti stratēģiskajā dialogā par ES lauksaimniecības nākotni.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es turpināšu un pastiprināšu nesenos centienus saistībā ar Eiropas Pārtikas nodrošinājuma krīzgatavības un reaģēšanas mehānismu, kas ir būtisks ieguldījums Savienības sagatavošanas stratēģijā attiecībā uz pārtikas piegādi un pārtikas nodrošinājumu. Šajā sakarā ar nepacietību gaidu gaidāmo Nīnistes ziņojumu par to, kā uzlabot Eiropas civilo un militāro sagatavotību un gatavību, kur pārtikas nodrošinājums būtu jāuzskata par jebkuras sagatavotības būtisku sastāvdaļu.

Reaģējot uz to, tirgu kopīgās organizācijas ārkārtas pasākumi un lauksaimniecības rezerve ir snieguši savlaicīgu atbalstu ES lauksaimniekiem, kuri saskaras ar ļoti dažādiem apstākļiem, kas ietekmē viņu ekonomisko dzīvotspēju, sākot no tirgus traucējumiem ģeopolitisko apstākļu dēļ un beidzot ar cīņu pret dzīvnieku slimību izplatīšanos un nepieredzētu ekstrēmu nelabvēlīgu laikapstākļu un dabas katastrofu ietekmi. Es uzskatu, ka krīzes instrumenti ir svarīgs apliecinājums valsts iestāžu rūpēm un Eiropas solidaritātei ar lauksaimniekiem. Turpmāk mums jānodrošina, lai krīžu pārvarēšana un sagatavotība neatturētu lauksaimniekus pieņemt riska pārvaldības stratēģijas savās saimniecībās, piemēram, pāreju uz noturīgāku lauksaimniecības praksi.

Ļoti svarīgi būs arī turpināt un pastiprināt centienus padarīt mūsu lauksaimniecības nozari noturīgāku pret klimata pārmaiņām un jo īpaši pret ekstrēmiem laikapstākļiem, piemēram, plūdiem un sausumu, kā arī pret vispārējo zemes sasilšanu un nokrišņu izmaiņām. Ūdensresursu ziņā noturīga lauksaimniecības nozare nav tikai viena no iespējām — tā ir nepieciešamība, un es cieši sadarbošos ar vides, ūdensresursu noturības un konkurētspējīgas aprites ekonomikas komisāru, lai izstrādātu ūdensresursu noturības stratēģiju, kuras mērķis būs palīdzēt lauksaimniekiem panākt ūdensresursu jomā viedu lauksaimniecību.

KLP atbalsts joprojām ir būtisks darbībām, kuru mērķis ir uzlabot augsnes veselību (ar pozitīvu ietekmi uz erozijas ierobežošanu vai sūkļa spēju radīšanu, kas palīdz gan novadīt lieko ūdeni, gan apkarot sausumu), saglabāt un radīt tādus ainavas elementus, kas mazina ūdens ietekmi, kā arī ieguldīt labākā apūdeņošanas un ūdens atkārtotas izmantošanas infrastruktūrā, lai atbalstītu precīzo lauksaimniecību un noturīgāku kultūraugu un šķirņu izmantošanu. Būtu jāveicina jaunas pieejas ainavu līmenī. Tāpat pastiprināta nozīme konsultāciju pakalpojumiem visā ES teritorijā ir būtiski svarīga to lauksaimnieku atbalstam, kuri piemēro noturīgāku praksi un sistēmas, kas pielāgotas viņu ģeogrāfiskajam un klimatiskajam stāvoklim. Tādējādi tiek radītas abpusēji izdevīgas situācijas, jo noturīgāki lauksaimniecības uzņēmumi ir arī pievilcīgāki apdrošināšanai.

Būtu jāatbalsta lauksaimnieki, kuri palīdz aizsargāt vai atjaunot ekosistēmu pakalpojumus. Mēs plānojam šādus pasākumus laikposmam pēc 2027. gada, bet dalībvalstis jau tagad ir lielā mērā pavisinājušas uz priekšu šajā virzienā, piemēram, izmantojot tā dēvētās ekoshēmas un agrovides un klimata pasākumus.

Es uzskatu, ka pamatīgākas pārmaiņas ir vajadzīgas visneaizsargātākajos reģionos. Mums kopīgi jāparedz klimata pārmaiņu ilgtermiņa ietekme, jo īpaši uz ūdens resursiem, un jānodrošina, ka nozare pielāgojas, lai panāktu ilgtermiņa noturību. Tam nepieciešama lauku saimniecību dažādošana vai pārstrukturēšana, jaunu tirgu attīstība un mērķtiecīga pētniecība un inovācija. Arī šajā ziņā varat uz mani paļauties.

6. Lauksaimniecības nozare pēdējos gados un desmitgadēs ir pielikusi lielas pūles, lai kļūtu videi un klimatam draudzīgāka, tostarp izmantojot mērķtiecīgu atbalstu KLP ietvaros. Lauksaimniecība jau sniedz nozīmīgu ieguldījumu ES klimata, bioloģiskās daudzveidības un vides mērķu īstenošanā, un tā turpinās to darīt arī turpmāk, vienlaikus ņemot vērā sociālekonomisko realitāti, konkurētspēju un rentabilitāti lauksaimniecības un pārtikas nozarē. Kā jūs plānojat atbalstīt lauksaimniekus šajā nepieciešamajā pārmaiņu procesā? Vai to varētu darīt pašreizējās KLP ietvaros? Vai, ņemot vērā nepieciešamību palielināt investīcijas, lai nodrošinātu lauksaimniecības nozares ilgtspēju, jūs uzskatāt, ka ir jāpalielina KLP budžets, un kā jūs nodrošinātu pietiekamu finansējumu? Kādi citi publiskie un privātie instrumenti, jūsuaprāt, ir vajadzīgi, lai atbalstītu lauksaimniekus sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā?

Mums jāsadarbojas, lai nodrošinātu Eiropas lauksaimniecības nozares ilgtermiņa konkurētspēju un ilgtspēju planētas iespēju robežās. Šo kopīgo mērķi mēs varam sasniegt tikai tad, ja kopīgi strādāsim pie šīm trim ilgtspējas

dimensijām: ekonomika, vide–klimats un sociālā joma. Ņemot vērā šo trīs dimensiju savstarpējo saistību, panākumus var gūt, nevis par prioritāti izvirzot tikai vienu dimensiju, bet gan nodrošinot, ka tās visas tiek vienlīdzīgi attīstītas. Tikai tā būs panākama nozares dzīvotspēja, Eiropas iedzīvotāju ilgtermiņa nodrošinātība ar daudzveidīgu, kvalitatīvu un cenas ziņā pieejamu pārtiku, kā arī dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un plaukstoši lauku apvidi.

Ja mani apstiprinās par komisāru, es plānoju balstīties uz līdzšinējiem sasniegumiem KLP stratēģisko plānu sistēmā, kā arī uz sasniegumiem ar zaļā kursa ietvaros īstenotajām iniciatīvām, vienlaikus atzīstot lauksaimnieku un valstu pārvaldes iestāžu centienus. Kā nesen apstiprināja Eiropas Revīzijas palāta savā 2024. gada 30. septembra ziņojumā par KLP stratēģiskajiem plāniem, 2023.–2027. gada KLP stratēģisko plānu regulā paredzētā zaļā arhitektūra ļauj īstenot KLP vērienīgākos vides un klimata mērķus, taču šis potenciāls būtu labāk izmantojams ar nacionālo plānu palīdzību. Tāpēc es atbalstīšu dalībvalstis to KLP stratēģisko plānu efektīvā īstenošanā, taču esmu arī stingri apņēmies novērst trūkumus un sadarbībā ar Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm pēc iespējas mērķtiecīgāk izmantot gūto pieredzi, jaunus datus un ieinteresēto personu atsauksmes.

Paturot to prātā, es tomēr uzskatu, ka KLP stratēģiskie plāni ir piemērots instruments, ar ko integrēti sasniegt KLP politikas mērķus, jo dalībvalstis šos plānus izmanto, lai izstrādātu un īstenotu risinājumus, kas pielāgoti problēmām to teritorijā. KLP, kas ir ES lielākais vides jomai paredzētā finansējuma avots, var panākt, ka ražošana iet kopsolī ar dabu. Tas ir radījis vērienīgākas ieceres vairākās jomās, proti, 32 % KLP līdzekļu ir atvēlēti klimata, vides un dzīvnieku labturības mērķiem (gandrīz 97 miljardi EUR no KLP plānu 2023.–2027. gada piešķiruma).

Atšķirībā no citām ekonomikas nozarēm lauksaimnieciskā ražošana balstās uz dabu un ekosistēmām un ir nesaraujami saistīta ar tām. Lauksaimniecība rada pozitīvu ārējo ietekmi, piemēram, ainavu saglabāšanu, saimniecisko darbību attālos lauku apvidos un atsevišķu lauksaimniecības prakšu doto pozitīvo ieguldījumu biodaudzveidībā. Šī pozitīvā ietekme būtu jā saglabā. Vienlaikus mums jāsamazina negatīvā ārējā ietekme, ilgtspējīgi jāpārvalda dabas resursi un vajadzības gadījumā tie jāatjauno. Augsnes veselība, pielāgošanās klimata pārmaiņām, apputeksnēšana, barības vielu līdzsvars, dekarbonizācija un pesticīdu un mēslošanas līdzekļu ilgtspējīga izmantošana, kā arī to alternatīvas ir būtiskas ilgtermiņa dzīvotspējai. Daudzos gadījumos, lai pielāgotos klimata pārmaiņām, var būt vajadzīgas būtiskas izmaiņas pārvaldībā.

Mēs nevaram aizmirst par KLP mērķi nodrošināt pienācīgus dzīves apstākļus lauku iedzīvotājiem un nodrošināt piegāžu pieejamību par saprātīgām cenām, kā noteikts Līguma 39. pantā. Mums ir jāizdara secinājumi no lauksaimnieku pavasara demonstrācijām, lai izstrādātu un ieviestu jaunu pieeju ilgtspējas nodrošināšanai, kā arī atbalstītu lauksaimniekus pārejā no fosilā kurināmā un biodaudzveidības saglabāšanā.

Es uzskatu, ka atlīdzība un stimuli lauksaimniekiem, kas sniedz ekosistēmu pakalpojumus, var būt veids, kā veicināt pozitīvus rezultātus vides un sociālajā jomā. Lai sasniegtu visus vērienīgos mērķus, mums atbalsts būtu jāvirza mērķtiecīgāk. Atlīdzības un stimulu sistēma lauksaimniekiem, kas sniedz ekosistēmu pakalpojumus, palīdzēs veicināt pozitīvus rezultātus vides un sociālajā jomā. Turpmākajā ES budžetā mums jānodrošina, ka KLP ir mērķtiecīga un nodrošina pareizo līdzsvaru starp stimuliem, ieguldījumiem un regulējumu. Šajā sakarā es cita starpā izvērtēšu paraugpraksi attiecībā uz KLP maksājumu nosacītību un pievēršīšu īpašu uzmanību likumdošanas iniciatīvām citās jomās, kas var ietekmēt lauksaimniecības nozari.

Stratēģiskajā dialogā par ES lauksaimniecības nākotni ir atzīts, ka, lai sasniegtu ES mērķus lauksaimniecības un pārtikas ražošanas, lauku attīstības, klimatneitralitātes un biodaudzveidības atjaunošanas jomā, ir efektīvi un lietderīgi jārikojas un jāreaģē, lai sasniegtu prioritātes, jo īpaši lai stiprinātu lauksaimniecības nozares konkurētspēju, noturību un ilgtspēju, ES uztursuverenitāti un veiktu reālas pārmaiņas mūsu lauku kopienās.

Ņemot vērā izaicinājumus, kas saistīti ar Eiropas lauksaimniecības pārkārtošanos un pielāgošanu, mums jāraugās tālāk par KLP, lai palīdzētu finansēt pārkārtošanos un mazināt tās riskus. Daudzi lauksaimnieki vēlas veikt ieguldījumus un pārmaiņas, taču nevar saņemt komerciālu finansējumu. Šis finansējuma iztrūkums, kas tiek lēsts 62 miljardu EUR apmērā (2022. gadā), pēdējos gados ir palielinājies, un dažas grupas, piemēram, mazie vai gados jaunie lauksaimnieki, ir īpaši nelabvēlīgā situācijā. Šī atšķirība ir būtiska arī attiecībā uz zaļajiem ieguldījumiem, jo tie nesniedz tūlītēju peļņu no ieguldījumiem. Es plānoju cieši sadarboties ar Eiropas Investīciju banku, lai maksimāli palielinātu publisko ieguldījumu avotus, vienlaikus piesaistot privāto kapitālu un mazinot tā riskus. Es arī mudināšu dalībvalstis labāk izmantot KLP finanšu instrumentus, kā arī atbalstīt mūsdienīgu inovāciju un zināšanu pārnesi.

Es turpināšu pētīt tādus jaunus uzņēmējdarbības modeļus un iespējas lauksaimniekiem radīt papildu ienākumu avotus, kas izriet no klimatneitrālas un dabai labvēlīgas ekonomikas, kā, piemēram, bioekonomika (atlieku,

atkritumu vai biomasas vērtības palielināšana) vai oglekļa saistīgas lauksaimniecības un biodaudzveidības sertifikācija (oglekļa kredīti un dabiskie kredītpunkti). Viens no veidiem, kā dažādot lauksaimnieku ienākumu avotus, var būt atjaunojamās enerģijas ražošana. Mums savos centienos ir jāiesaista pārtikas–dzīvnieku nozare un patērētāji, turklāt jāuzņemas kopīga atbildība ar tiem. Pārtikas nozare ir atkarīga no lauksaimniekiem, kuri tai piegādā izejvielas, tāpēc tās interesēs ir veselīga, ilgtspējīga un noturīga lauksaimniecības nozare. Tāpēc pārtikas nozarei būtu taisnīgi jāpiešķir, lai atalgo tu tos lauksaimniekus, kuri ražo lauksaimniecības produktus ilgtspējīgākā veidā.

7. Kādi ir jūsu plāni lopkopības nozares attīstībai, vienlaikus sniedzot ieguldījumu klimatrīcības plāna īstenošanā? Kā jūs plānojat veicināt inovāciju šajā jomā? Kā jūs nodrošinātu saskaņotu un efektīvu to tiesību aktu īstenošanu, kuru mērķis ir samazināt emisijas, kas ietekmē lopkopības nozari, un ko jūs darītu, lai izvairītos no vairākiem juridiskiem slāņiem un papildu administratīvā sloga lauksaimniekiem?

Lauksaimniecības dzīvnieku skaits ES turpina samazināties, pēdējo desmit gadu laikā sasniedzot samazinājumu par 7,8 %, taču šis samazinājums ES nav vienmērīgi izplatīts. Liellopu skaits ir samazinājies par 5 %, cūku skaits — par 6 %, aitu skaits — par 9 % un kazu skaits — par 15 % (2023. gads salīdzinājumā ar 2013. gadu).

Ilgtspējīgas un konkurētspējīgas lopkopības nozares nodrošināšana ES ir ne tikai lauksaimniecības prioritāte, bet arī stratēģisks mērķis, kas saistīts ar plašākiem vidiskās, sociālās un ekonomiskās ilgtspējas mērķiem. Tā ir svarīgs ES agropārtikas sistēmas pīlārs, kas veicina pārtikas nodrošinājumu, nodarbinātību laukos un daudzveidīgu un skaistu ainavu saglabāšanu visā Eiropā, kā arī mūsu kultūras mantojuma saglabāšanu. Ģimenes lauksaimniecībai var būt būtiska nozīme lauku apvidu dzīvotspējas saglabāšanā. Kalnu reģionos vai apgabalos, kuros ir dabas ierobežojumi, lopkopība bieži vien ir vienīgā dzīvotspējīgā saimnieciskā darbība. Bez tās šie apgabali saskartos ar tādām problēmām kā zemes pamešana, iedzīvotāju skaita samazināšanās, darbvieta zaudēšana un ekonomikas stagnācija. Tajā pašā laikā ir zināms, ka no klimata un vides viedokļa lopkopība ietekmē ūdeni, gaisu, augsni un dabu, un šīs ietekmes jautājumi mums būtu jārisina.

Es plānoju uzlabot lopkopības nozares sniegumu ekonomiskās, vides un sociālās ilgtspējas ziņā, nodrošinot tai labvēlīgu satvaru saskaņā ar KLP atbilstoši citām politikas jomām, jo īpaši tām, kas saistītas ar klimatu un vidi. Es nodrošināšu, ka šis mērķis izpaužas kā holistiska pieeja, kuras rezultātā tiek izstrādāti skaidri pamatprincipi īstenošanai lauku saimniecību līmenī, kā arī visā piegādes ķēdē. Lauksaimnieku administratīvā sloga samazināšana būs manas pastāvīgās rūpes.

Lai gan lauksaimniecības radītās emisijas ES pēdējo divdesmit gadu laikā ir nedaudz samazinājušās un paredzams, ka šī tendence turpināsies arī nākotnē, lopkopības nozarei ir jāturpina pāreja uz ilgtspējīgāku praksi. Vienlaikus ir svarīgi norādīt, ka dažos apgabalos lopkopības slogs ir pārsniedzis pieļaujamo līmeni un ir vajadzīgi pasākumi līdzsvara atjaunošanai. Tam nepieciešama visaptveroša pieeja, un KLP būtu arī turpmāk jānodrošina dalībvalstīm instrumenti šo problēmu risināšanai, piemēram, ilgtspējīgas prakses veicināšana, alternatīvu uzņēmējdarbības modeļu izstrāde, atbalsts pētniecībai un izstrādei un jaunu tehnoloģiju ieviešana.

Tā, piemēram, ganību lopkopības sistēmas sniedz dažādus vides pakalpojumus. Atgremotāju ganīšana ir dabā balstīts risinājums, kas veicina zālāju biomasas apsaimniekošanu, samazina meža ugunsgrēku risku un atbalsta oglekļa uzglabāšanu augsnē. Dzīvnieku ganīšana palīdz saglabāt ekosistēmu veselību un uzlabo augsnes auglību, nodrošinot organisko vielu un slāpekļa apriti. Ganīšana veicina arī biodaudzveidību, piemēram, ganībās atstātie kūtsmēsli rada dzīvotnes kukaiņiem un putniem. Turklāt uz zālaugu izmantošanu balstītas lopkopības sistēmas veicina oglekļa sekvēstrāšanu augsnē, un tām ir nozīme klimata pārmaiņu mazināšanā. Ekstensīvās lopkopības sistēmas nodrošina arī ilgtspējīgus pārtikas ražošanas līdzekļus teritorijās, kur augkopība nav rentabla, un tas vēl vairāk stiprina šo sistēmu lomu, pielāgojoties klimata pārmaiņām. Tirgiem ir jāatbalsta un jāatalgo šāda ilgtspējīga prakse.

Būtiska nozīme ir īpaši pielāgotām pieejām, kurās ņemti vērā vietējie apstākļi, lauksaimniecības prakse un ekonomiskā realitāte.

Lai gan jau ir pieliktas lielas pūles, joprojām jāturpina emisiju samazināšana. Vispirms mēs uzlabosim siltumnīcefekta gāzu emisiju mērījumus gan saimniecību, gan valstu līmenī, lai nodrošinātu datu konsolidāciju ES līmenī. Mums ir labāk jāatspoguļo labas prakses ietekme uz lauksaimniecības emisiju samazināšanu, jo tirgos vai valstu SEG pārskatos tā nav pietiekami atzīta. Turklāt šajā pārejā izšķiroša nozīme būs tehnoloģiskajai inovācijai. Precīzajai lauksaimniecībai, mērķtiecīgām audzēšanas programmām, uzlabotai dzīvnieku veselības praksei, barības piedevām, kas samazina metānu, kūtsmēsli apsaimniekošanai, integrētai ganību apsaimniekošanai un inovatīviem barības risinājumiem būs izšķiroša nozīme lopkopības vidiskās pēdas samazināšanā. Es pievērsīšu

īpašu uzmanību jau esošajai pētniecības un inovācijas programmai un nodrošināšu, ka tās daudzsološie rezultāti ir pieejami visiem. Šie klimatam labvēlīgie risinājumi būtu jāīsteno uz vietas.

Nozares nākotnei ir svarīgi vairāki pamatprincipi: zinātniskie pierādījumi, apspriešanās ar ieinteresētajām personām un tehnoloģiskā inovācija. Izstrādājot nozares ilgtermiņa perspektīvas, es gādāšu, lai diskusijas balstītos uz pamatotiem zinātniskiem pierādījumiem, lai politikas lēmumi būtu balstīti uz pierādījumiem un lai visas ieinteresētās personas, to skaitā lauksaimnieki, patērētāji, pilsoniskā sabiedrība, zinātnieki un politikas veidotāji, tiktu iesaistītas nozares nākotnes veidošanā un inovācijas īstenošanā praksē.

Kā jau minēju, ja mani apstiprinās komisāra amatā, es jaunā pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās sagatavošu redzējumu par lauksaimniecību un pārtiku, pamatojoties uz stratēģiskā dialoga ieteikumiem, un lopkopības nākotne būs tā neatņemama sastāvdaļa. Atbalstot inovāciju un veicinot īpaši pielāgotus risinājumus, mēs varam veidot noturīgu un ilgtspējīgu nākotni lopkopībai ES.

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas uzdotie jautājumi

8. Kā jūs paredzat panākt, ka tiek sasniegti mērķi vides un klimata jomā (siltumnīcefekta gāze, tostarp metāns), vienlaikus nodrošinot ES lauksaimnieku ekonomisko un sociālo ilgtspēju, kā arī viņu lomu ES nodrošinātības ar pārtiku garantēšanā? Vai varat sniegt sīkāku informāciju par ierosināto salīdzinošās novērtēšanas sistēmu ilgtspējas sertifikācijas shēmām, lai saskaņotu metodiku lauku saimniecību ilgtspējas novērtējumiem? Uz kādiem kritērijiem tā balstīsies? Kā tā samazinās administratīvo slogu nozarē? Kā jūs paredzat panākt, lai tiktu sasniegts ES 2030. gada bioloģiskās lauksaimniecības mērķrādītājs? Kā jūs plānojat sadarboties ar veselības un dzīvnieku labturības komisāru attiecībā uz pieeju "Viena veselība" un ilgtspējīgu pārtikas sistēmu tiesisko regulējumu? Attiecībā uz pēdējo – vai plānojat iekļaut šo priekšlikumu Komisijas darba programmā 2025. gadam? Kā jūs plānojat nodrošināt, ka šis tiesiskais regulējums aptver visas ieinteresētās personas un tajā tiek izmantota integrēta pieeja ilgtspējas veicināšanai visā vērtības ķēdē, sākot no lauksaimniecības līdz pārtikas izšķērdēšanas ierobežošanai, dzīvnieku labturībai un veselīgākam ilgtspējīgam uzturam un augstas kvalitātes pārtikai?

Ņemot vērā lauksaimniecības un pārtikas sistēmu ietekmi uz klimatu un vidi, mums vajadzīga kopīga un saskaņota pieeja tam, kā dažādās pārtikas sistēmas daļas palīdz sasniegt klimata mērķus un risina vides problēmas. Lauksaimniecībai, tāpat kā jebkurai citai nozarei, ir jāpilda sava loma. Pārtikas ražošana ir atkarīga no dabas un ekosistēmām un ir nesaraujami saistīta ar tām. Bez veselīgas augsnes mūsu lauksaimniekiem nebūs ienākumu.

Lai darbs pie vides un klimata mērķu sasniegšanas būtu rezultatīvs, lielāka uzmanība jāpievērš stimuliem un investīcijām. Tikai tādējādi var panākt līdzsvaru starp stimuliem, investīcijām un regulējumu. Tāpēc es plānoju balstīties uz tiem nozīmīgajiem centieniem vides un klimata jomā, kas jau ir īstenoti saskaņā ar pašreizējā KLP atbalsta satvaru un vienlaikus saskaņā ar apstiprinātajiem vai apspriestajiem vides un klimata tiesību aktiem, to skaitā Dabas atjaunošanas regulu. Lauksaimniecības interesēs mums ir efektīvi jānodrošina augsnes auglība, jāsamazina barības vielu zudumi un jāatjauno biodaudzveidība un ar to saistītie pakalpojumi, neradot nelabvēlīgas sekas lauksaimniekiem.

Saskaņā ar KLP lielāka uzmanība būtu jāpievērš emisijām, pirmkārt, uzlabojot siltumnīcefekta gāzu emisiju mērījumus gan valstu, gan saimniecību līmenī, lai nodrošinātu datu konsolidāciju ES līmenī. Mums būtu vairāk jāņem vērā labas prakses ietekme uz lauksaimniecības emisiju samazināšanu, jo ir jau veikti daudzi centieni, kas nav pietiekami atzīti ne tirgos, ne nacionālajos siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatos. Otrkārt, lai samazinātu lauksaimniecībā emisijas, arī metānu, būs jāstiprina daži KLP instrumenti un vēl vairāk jāorientējas uz atbalstu, jo īpaši attiecībā uz konkrētām teritorijām vai lopkopības veidiem, kā arī jāieievieš inovatīvi kūtsmēsļu apsaimniekošanas risinājumi.

Kā liecina bioloģiskais sektors, lauksaimniecība var kļūt ekoloģiski ilgtspējīgāka un ekonomiski dzīvotspējīgāka. Esmu ļoti pārliecināts par šā sektora potenciālu ES, un plānoju arī turpmāk koncentrēties uz tā attīstību. Pašlaik KLP stratēģiskajos plānos bioloģiskajam sektoram ir paredzēts spēcīgs atbalsts un vērienīgi mērķi. Šā atbalsta turpināšana būs svarīga, lai atvieglotu pāreju uz bioloģisko lauksaimniecību un tās saglabāšanu. Mums arī jāpievērš uzmanība tam, lai atbalstītu tirgus pieprasījuma attīstību pēc bioloģiskajiem produktiem un veicinātu patēriņu, piemēram, izmantojot veicināšanas politiku vai izmaiņas publiskā iepirkuma noteikumos.

Kā atspoguļots pieejā "Viena veselība", pastāv skaidra saikne starp cilvēka, dzīvnieku, augu un vides veselību. Lai saglabātu ES pārtikas sistēmas ilgtermiņa noturību, arvien vairāk ir jāsaglabā holistiska pieeja, taču mums šis ilgtermiņa mērķis ir jāsasniedz, izmantojot jaunu pieeju ilgtspējīgai, kā ieteikts arī stratēģiskajā dialogā. Tā vietā, lai izstrādātu jaunus tiesību aktu priekšlikumus, mēs varam sasniegt savus mērķus, uzlabojot spēkā esošo tiesību

aktu īstenošanu un izpildi, vienlaikus izmantojot stimulus un jaunus tirgus instrumentus pārmaiņu veicināšanai. Šajā nolūkā es plānoju cieši sadarboties ar veselības un dzīvnieku labturības komisāru, kā arī zivsaimniecības un okeānu komisāru, vides, ūdensresursu noturības un konkurētspējīgas aprites ekonomikas komisāru un klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru un citiem.

Būtiska nozīme būs pragmatiskai, augšupējai pieejai, kurā ņemtas vērā lauksaimnieku īpašās vajadzības. Cita starpā es plānoju sadarboties ar lauksaimniekiem, kā arī visiem pārtikas piegādes ķēdes dalībniekiem, patērētāju pārstāvjiem un zinātnieku aprindām, lai izstrādātu saskaņotu lauku saimniecību ilgtspējas novērtējumu — salīdzinošās novērtēšanas sistēmu. Pamatojoties uz esošajām publiskajām un privātajām sistēmām un ņemot vērā reālo situāciju lauku saimniecībās, šāda pieeja var palīdzēt lauksaimniekiem reģistrēt ilgtspējas datus tikai vienu reizi, tādējādi samazinot administratīvo slogu. Tas uzlabotu lauksaimnieku spēju salīdzināt savus ilgtspējas rādītājus un novērstu spriedzi, kas pastāv starp dažādām ilgtspējas dimensijām. Šī sistēma varētu kalpot par pamatu iespējamo publisko vai privāto ilgtspējas shēmu izstrādei, kā izklāstīts stratēģiskā dialoga ziņojumā. ES mēroga salīdzinošās novērtēšanas sistēmas izveide agropārtikas nozarē būs instruments, kas mudinās lauksaimniekus iesaistīties ilgtspējīgā praksē un ļaus viņiem to pierādīt, lai tirgū saņemtu labāku atbildību.

Stratēģiskajā dialogā arī norādīts, ka iedzīvotāju veselībai un labklājībai ir ļoti svarīgi veicināt pāreju uz sabalansētāku uzturu. Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es sadarbošos ar dzīvnieku veselības un labturības komisāru, lai panāktu progresu šajā jomā, vienlaikus atzīstot ES kompetences ierobežojumus pārtikas patēriņa jomā. Turklāt pārtikai ir spēcīga sociālā un kultūras dimensija: valsts un reģionālās iestādes vislabāk var rīkoties šajā jomā, jo tās ir atbildīgas par izglītību, sabiedrības veselību un nodokļiem, kas ir svarīgi ilgtspējīga un veselīga uztura atbalsta elementi. Tomēr ir jomas, kurās ES var pievienot vērtību un atbalstīt vai papildināt šos centienus.

Esmu apņēmības pilns ar dalībvalstu un Eiropas Parlamenta vispārēju atbalstu turpināt ES lauksaimniecības un pārtikas produktu veicināšanas programmu.

Turklāt esmu arī apņēmies turpināt ES skolu apgādes programmu un padarīt to efektīvāku. Tas ir viens no ES līmeņa unikālajiem instrumentiem, kas sasniedz svarīgāko auditoriju, proti, skolas vecuma bērnus, kuriem ne tikai jāgūst labums no dažādiem veselīgiem lauksaimniecības produktiem, piemēram, augļiem, dārzeņiem un piena produktiem, bet arī jāgūst vairāk zināšanu par lauksaimniecību, vidi un sabalansētu uzturu. Turklāt ES publiskā iepirkuma noteikumi ļauj publiskajām iestādēm, kas iepērk pārtiku, ņemt vērā noteiktus ilgtspējas kritērijus. Esmu arī apņēmies šajā jautājumā sadarboties ar priekšsēdētājas izpildvietnieku uzplauksmes un industriālās stratēģijas jautājumos un veselības un dzīvnieku labturības komisāru.

Lauksaimniecības dzīvnieku labturības uzlabošana sniedz taustāmus ieguvumus lauksaimniekiem, jo īpaši samazinot slimību uzliesmojumu risku, kā arī samazinot zāļu lietošanu, tādējādi pozitīvi ietekmējot rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem, saslimstības un mirstības samazināšanos, kā arī palielinot lopkopības rentabilitāti. Pašreizējā KLP palīdz lauksaimniekiem sasniegt augstāku dzīvnieku labturības un veselības līmeni. Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es cieši sadarbošos ar veselības un dzīvnieku labturības komisāru, jo īpaši, lai modernizētu dzīvnieku labturības tiesību aktus saskaņā ar zinātniskajiem datiem un vides, ekonomiskajiem un sociālajiem faktoriem.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanu apņemos kopā ar vides komisāru un veselības un dzīvnieku labturības komisāru paātrināt ES virzību uz ilgtspējīgas attīstības 12.3. mērķi — līdz 2030. gadam uz pusi samazināt pārtikas izšķērdēšanu pasaulē mazumtirdzniecības un patērētāju līmenī un samazināt pārtikas zudumus, ņemot vērā pārtikas izšķērdēšanu/pārtikas zudumus visās attiecīgajās politikas jomās, ieskaitot lauksaimniecību. Es atbalstīšu turpmākus centienus samazināt pārtikas izšķērdēšanu un zudumus.

Zivsaimniecības komitejas uzdotie jautājumi

9. Kā jūs, īstenojot savas pilnvaras, ņemsiet vērā ES zvejniecības un akvakultūras nozaru nozīmi un to ieguldījumu ES uztursuverenitātē un jūras ekosistēmu aizsardzībā gan īstermiņā, gan ilgtermiņā?

Zvejniecības un akvakultūras nozare ir svarīgs pīlārs daudzās kopienās visā Eiropā, un tai ir izšķiroša nozīme pārtikas nodrošinājumā, kā arī nodarbinātībā un saimnieciskajā darbībā vairākos reģionos.

Neraugoties uz to, mēs importējam gandrīz 70 % no visiem ES patērētajiem zvejas un akvakultūras produktiem. Lai gan Eiropas akvakultūrai ir milzīgs potenciāls, tās produkcija joprojām ir salīdzinoši zema un stabila.

Ja mani apstiprinās par komisāru, es cieši sadarbošos ar zivsaimniecības un okeānu komisāru, lai nodrošinātu, ka redzējumā par lauksaimniecību un pārtiku tiek pienācīgi ņemta vērā zvejniecība un akvakultūra. Mēs arī

sadarbosimies ar priekšsēdētājas izpildvietnieku kohēzijas un reformu jautājumos, lai padarītu lauku un piekrastes teritorijas pievilcīgākas pašreizējām un nākamajām paaudzēm.

Lai garantētu pārtikas nodrošinājumu, ES ir jāveicina konkurētspējīga, ilgtspējīga un noturīga zvejniecības un akvakultūras nozare un jāaglabā mūsu lauku, piekrastes un upju teritoriju dzīvotspēja. Mums arī jāpatur prātā, ka jūras vidi būtiski ietekmē uz sauszemes notiekošais. Piemēram, barības vielu zudumi negatīvi ietekmē gan lauksaimniecību, gan okeānus, radot izmaksas zivsaimniecībā un tūrismā. Esmu nelokāmi pārliecināts, ka mums jāizvēlas holistiska pieeja pārtikas sistēmai kopumā, ņemot vērā gan lauksaimniecību, gan zvejniecību un akvakultūru.

Patērētājiem ir svarīga loma šīs pārejas atbalstīšanā. Cena joprojām ir svarīgs faktors, kas ietekmē viņu lēmumus par patēriņu. Ir svarīgi radīt piemērotu labvēlīgu vidi, kurā tirgus atalgo ilgtspējīgāku praksi. Patērētāju informēšana joprojām ir joma, kurā turpmāks darbs palīdzēs panākt vienmērīgu pāreju uz ilgtspēju: mums jāsadarbojas tādos jautājumos kā, piemēram, detalizētāks izcelsmes marķējums.